

ikUNDE

BARCELONA, METRÒPOLI COLONIAL

10 de juny 2016- 5 de febrer de 2017

Roda de premsa i inauguració 9 de juny
Obertura al públic 10 de juny

DOSSIER DE PREMSA

1. IKUNDE. BARCELONA METRÒPOLI COLONIAL

A. INTRODUCCIÓ

IKUNDE, Barcelona Metròpoli Colonial és la primera exposició temporal de la nova etapa del Museu Etnològic en la seva seu del carrer Montcada,12, i se centra en la relació entre Barcelona i la Guinea Espanyola.

L'exposició, comissariada per Andrés Antebi, Pablo González Morandi, Alberto López Bargados, Eloy Martín Corrales està formada per més d'un centenar d'obres procedents de diferents institucions públiques i privades.

B. CONTINGUT

Al llarg del temps, Barcelona ha estat alhora beneficiària i presonera dels seus relats. Narracions efectistes i sovint carregades de triomfalisme, aquests relats, lluny de la unanimitat, han servit sovint d'escenari ideològic per a la lluita social desfermada als carrers d'una ciutat polièdrica.

No obstant, també com a tota gran ciutat, Barcelona sempre ha amagat alguna de les seves cartes. En aquest sentit, cap govern municipal ha volgut, al menys des de la Transició, treure a passejar els fantasmes de la metròpoli colonial que fou. Aquest oblit no ens sembla casual: la "ciutat dels prodigis" s'aixecà al llarg dels segles XIX i XX gràcies al capital acumulat per desenes d'indians que van fer fortuna a les colònies americanes, asiàtiques i africanes. Prohoms i sagues familiars que van fer quelcom més que participar i aprofitar-se'n del sistema d'explotació instal·lat a ultramar; en certs moments el van concebre, dissenyar i fins i tot dirigir. Barcelona, com a ciutat comercial i industrial que era, no va ser un port perifèric dins la complexa trama de l'imperi espanyol, sinó un dels seus nòduls centrals.

Així va ser, certament, en el cas de la Guinea Espanyola. Des de finals del segle XIX, la rica activitat industrial radicada a la Ciutat Comtal estimulà una important transferència d'inversions cap a aquella colònia llunyana. L'explotació de les riqueses del territori -cacau, cafè i fusta, principalment- s'acompanyà, sobretot a partir de la Guerra Civil, d'una xarxa cada cop més nombrosa i diversa de colons i de projectes. Un d'aquests fou el centre d'Ikunde, fundat el 1959 a pocs quilòmetres de Bata, la capital de la Guinea continental, que constituí la plataforma d'acció de l'Ajuntament de Barcelona a aquella colònia.

Avui dia, gairebé cinquanta anys després de l'abandonament d'aquella colònia, són ben pocs els que recorden què fou Ikunde. Restituir la complexa història d'aquella insòlita iniciativa no és només una manera de posar de relleu els fonaments colonials d'una metròpoli que, al menys en aquest terreny, ha amagat massa vegades el cap sota l'ala. És, també, una invitació a reflexionar sobre les formes de govern i de gestió de l'espai urbà que ens ha llegat aquella metròpoli colonial a tots aquells i aquelles que gaudim i patim la ciutat desmemoriada

Comissaris: Andrés Antebi, Pablo González Morandi, Alberto López Bargados, Eloy Martín Corrales

L'exposició es divideix en 9 àmbits:

Copito de Nieve, ciutadà de la Barcelona preolímpica
Guinea Equatorial: una colònia espanyola a l'Àfrica Tropical
La captura colonial
Guinea: dels trofeus a les vitrines
Bindung/Ikunde: la caçera programada
Els missioners claretians: la ciència sota l'ombra de la creu
Barcelona, metròpoli extractiva
La fotografia, el registre d'una dominació
Barcelona – Ikunde, escenes postcolonials

C. COMISSARIAT

ANDRÉS ANTEBI ARNÓ: Andrés Antebi: Antropòleg i documentalista. Coordinador de l'Observatori de la Vida Quotidiana, associació interdisciplinària que treballa en projectes de recerca històrica, etnogràfica i visual sobre la ciutat de Barcelona. Ha publicat, entre d'altres: Cops de Gent, Tràgica Roja i Gloriosa: una setmana de 1909, L'Abans. Recull gràfic de la Barceloneta, Repòrters Gràfics. Barcelona 1900-1939, Gabriel Casas. L'angle impossible i Pérez de Rozas. Crònica Gràfica de Barcelona 1931-1954

PABLO GONZÁLEZ MORANDI: Historiador i documentalista. Membre de l'Observatori de la Vida Quotidiana (OVQ). Ha centrat les seves investigacions en la història de Barcelona. Entre les seves publicacions destaquen: Cops de gent. Crònica gràfica dels mobilitzacions ciutadanes a Barcelona 1890-2003 (Ajuntament de Barcelona-Viena editorial, 2004) i Repòrters Gràfics. Barcelona 1900-1939 (Ajuntament de Barcelona-Arxiu Nacional de Catalunya, 2015)

ALBERTO LÓPEZ BARGADOS: Antropòleg. Professor d'Antropologia Social a la Universitat de Barcelona. Amb experiència de camp en diversos països africans des de 1994, disposa d'un seguit de publicacions nacionals i internacionals, entre les quals destaca Arenas coloniales (Bellaterra, 2003) i Cultures du littoral (Bellaterra, 2010). Membre de GRECS (Grup de Recerca sobre l'Exclusió i Control Socials)

ELOY MARTÍN CORRALES: Historiador. Professor a la Universitat Pompeu Fraba de Barcelona. Especialitzat en la temàtica colonial y en les relacions amb les països musulmans, compta amb un seguit de publicacions nacionals i internacionals, entre les quals destaquen Comercio de Cataluña con el Mediterráneo musulmán [siglos XVI-XVIII]. El comercio con los “enemigos de la fe” (Bellaterra, 2001) La imagen del magrebí en España. Una perspectiva histórica. Siglos XVI-XX (Bellaterra, 2002).

Zoo de Barcelona

Mapa de las colonias españolas.
 Madrid, 1952
 Arxiu Nacional de Catalunya

Institut de Cultura de Barcelona

Servei de Premsa

La Rambla, 99. 08002 Barcelona

Tel. 93 316 10 69

Correu electrònic premsaicub@bcn.cat

Web: <http://museuculturesmon.bcn.cat/exposicions/ikunde-barcelona-metropoli-colonial>

Enllaç per descarregar imatges:

URL:	https://eicub.net/?download=4a88c1007d80317f25b1172f8b0fd651
Contrasenya:	ikunde
Data de caducitat:	13/ 6/ 2016